

Recenzje

Marek K ł u s z k o, *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka dla licealistów*, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 1999, str. 232, ISBN 83-204-2442-9.

Książka ma za zadanie przedstawienie elementów rachunku prawdopodobieństwa i statystyki w zakresie programu szkoły średniej, dokładniej liceum ogólnokształcącego. Zaprezentowany materiał podzielony został na cztery rozdziały, a te z kolei na tzw. *lekcje* bądź *rozmaitości*. Tematyka poszczególnych części obejmuje kolejno: podstawowe pojęcia i metody (m.in. kombinatorykę) elementarnego rachunku prawdopodobieństwa, zmienną losową, jej liczbowe charakterystyki i inne niż klasyczny (dykretny przeliczalny, geometryczny, Kołmogorowa) modele prawdopodobieństwa, podstawowe pojęcia i metody statystyki opisowej oraz liczne i ciekawe uzupełnienia, zagadnienia, paradoksy i przykłady zastosowań metod probabilistycznych i statystycznych omówionych w rozdziałach wcześniejszych.

W książce zamieszczono ponad trzysta zadań – część bezpośrednio po każdej lekcji lub rozmaitości, pozostałe przy końcu rozdziałów. Są wśród nich zadania maturalne z ostatnich lat oraz dwa przykłady testów. Do wszystkich zadań i testów podano odpowiedzi, a do niektórych wskazówki i rozwiązania. Na szczególną uwagę zasługuje omówienie typowych błędów popełnianych przy rozwiązywaniu zadań probabilistycznych. Także trafne komentarze dotyczące in-

terpretacji wprowadzanych pojęć oraz liczne informacje historyczne zamieszczone w formie krótkich notek w końcowej części wybranych lekcji bądź pojawiające się w rozmaitościach należą do niewątpliwych walorów podręcznika. Wspomnieć należy tu również przystępny język, brak zbędnych formalizmów, klarowną redakcję całości.

Podsumowując – omawiany podręcznik stanowi pozycję ciekawą i wartościową, godną polecenia przede wszystkim nauczycielom i młodzieży szkół średnich zarówno z klas ogólnych, jak i o profilu matematyczno-fizycznym. Niektóre fragmenty rozdziału czwartego mogą być jednak z powodzeniem wykorzystywane także na wyższych poziomach nauczania, np. jako materiał ćwiczeniowy lub seminaryjny z elementarnego rachunku prawdopodobieństwa.

Ostatnia uwaga dotyczy propozycji dodatkowych przykładów i zadań ilustrujących zastosowania prawdopodobieństwa geometrycznego (tzw. zadanie o spotkaniu), wzoru na prawdopodobieństwo całkowite (genetyczne prawo Hardy'ego–Weinberga) oraz wzoru Bayesa (zagadnienie ustalania ojcostwa). Szczegóły zostały przekazane bezpośrednio Autorowi.

Małgorzata Majsnerowska
Barbara Nowakowska